



A hiteles népművészeti alkotás nem lehet giccses

Az életfa egy olyan jelkép, melyről több motívum leolvasható. A szív motívuma az örök szeretetből fakadó világot jelképezi, a tulipán a termékenység jelképe. Karácsonykor Jézus urunk megszületését ünnepeljük, a Messiás a szeretetet hirdette, az Égben megvált a haláltól, s az örök életet adja. Ez a kapcsolódási pont.

Petrás Alina keramikumművész 1980 –ban született Brassóban. 1986-ban, hat évesen kezdi általános iskolai tanulmányait Hétfaluban. 1989-ben megyei rajzversenyen 3. helyezést ér el. 1990 őszén jön először Magyarországra. 1990-1991 Esztergomban, a Petőfi Sándor Általános Iskolában folytatja általános iskolai tanulmányait. Ekkor kezdett el tanulni magyarul írni és olvasni. 1991-1995 között Budapesten a Jókai Mór Általános Iskola tanulója. 1995-ben kezdi középiskolai tanulmányait az esztergomi Árpád-házi Szent Erzsébet Humán Szakközépiskola egészségügyi osztályában. Középiskolai éve alatt Esztergomban a Szatmári Irgalmas Nővérek által fenntartott kollégium bentlakója, a Liszt Ferenc Ifjúsági Vegyeskarban énekel, a Franka Színkörben játszik női főszerepeket:

Az ember tragédiája

című darabban Évát, a
Csíkсомlyói Passióban

Szűz Máriát alakítja. 1999-ben leérettségizik. 2000-ben Pomázra költözik. Azóta édesanyja Petrás Mária műhelyében tanul, dolgozik és alkot. 2002-ben nyílik az első önálló kiállítása Budapesten. Ezt követően az ország különböző városaiba (Budapest különböző galériáiban, Eger, Mosonmagyaróvár, Pécs, Nagymaros, Esztergom, Mád, Tök, Paloznak, Solymár, Dunakeszi, Kisgyőr, stb.) külföldön, Graz (Ausztria) hívják meg önálló vagy édesanyjával közösen rendezett kiállításokra, előadásokra, ahol többször együtt énekelnek csángó-magyar népdalokat. 2004-ben felvételt nyer a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kar Kertész-mérnöki Főiskolai Szak levelező tagozatán, majd gyógynövénytermesztői szakirányt

Őseink hagyatéka

Írta: Medveczky Attila

2017. november 27. hétfő, 20:17 -

választja. Szakdolgozattémája: A bronchitis kiegészítő kezelése gyógynövényekkel. 2012-ben abszolvál a főiskolán. 2015 májusában a Magyar Művészeti Akadémia Népművészeti Tagozata nyolc akadémikusnak és tanítványainak alkotásait bemutató kiállítást rendezett „Egy úton” címmel a szolnoki Agórában. A kiállítók közt szerepelt Petrás Mária akadémikus asszony és lánya egyben tanítványa Petrás Alina is. Jelenleg két gyermeke nevelése mellett folytatja alkotói munkásságát.

Hitvallása: úgy nőttek fel, hogy édesanyám szinte minden munkájában részt vettem, segítkeztem. Az ő útmutatása, tanítása mozdította elő a saját formanyelvem kialakulását. Engem a kezdetektől a magyar motívumok, a jelképek világa foglalkoztat. Szeretem az életfa-, a tulipán-, nap motívumot, mint jelképet és érdekel a magyar mondavilág (Turul madár, Csodaszarvas, Emese álma).

November 8-án nyílt meg az E- Galériában édesanyjával, Petrás Máriával közös adventi kiállítása. Többször voltak ilyen jellegű, közös kiállítások?

–Igen; 2002-ben rendezték meg önálló és egyben első kiállításomat, s azóta nagyon sok helyre hívtak meg közösen kiállítani. A Vármegye Galériába többször is, szinte 2-3 évente, de hazánk különböző városaiban sokszor együtt hívnak meg minket, mert azt mondják, és ez látszik is, hogy munkáink kiegészítik egymást.

Ilyenkor megbeszélik, ki, milyen művet állít ki?

–Általában ünnepekhez kapcsolódva hívnak meg minket. Az adventi kiállítás kapcsán édesanyám főleg a karácsonyi témájú munkáit vitte magával, Húsvétkor pedig az ünnepnek megfelelő alkotásokat. Ilyenkor azt is kiválasztjuk, hogy az én életfa-vagy nap-motívumokat ábrázoló kerámiám közül melyek legyenek összhangban a főtémával.

De hogyan kapcsolódik össze a keresztény adventhez az életfa, és a régi magyar motívumvilág?

–A magyarok még Szent István előtt ismerték az őskeresztény jelképeket. Az életfa-motívum pedig magáról az életről, az élet elfogadásáról és továbbadásáról ad képet. Az életfa egy olyan jelkép, melyről több motívum leolvasható. A szív motívuma az örök szeretetből fakadó világot jelképezi, a tulipán a termékenység jelképe. Karácsonykor Jézus urunk megszületését ünnepeljük, a Messiás a szeretetet hirdette, az Égben megvált a haláltól, s az örök életet adja. Ez a kapcsolódási pont.

Dédnagyanyámtól tanultam meg fenni, nagymamámtól tanultam főzni és többször segitettem a szövésnél, nagynénéimtől pedig ellestem a kötést és a varrást.

Hogyan lehet őseink hagyatékát mindennapjainkba beépíteni, hiszen a vásárokon sok a „magyaros giccs”.

Őseink hagyatéka

Írta: Medveczky Attila

2017. november 27. hétfő, 20:17 -

–Kisgyermek korom óta, olyan emberekkel voltam körülvéve, akik szeretettel és alázattal teremtették meg a szép élethez valókat, amelyhez különleges érzékük volt. Dédnagyanyámtól tanultam meg fonni, nagymamámtól tanultam főzni és többször segítettem a szövésnél, nagynénéimtől pedig ellestem a kötést és a varrást. Hiszem azt, hogy őseink hagyatékát tovább kell vinni, a hétköznapi és az ünnepi népszokásokat mindennapjainkba beépíteni, utódainknak átadni.

A népművészek odafigyelnek arra, hogy tudatosan és hitelesen használják a magyar jelképeket, motívumokat, természetes anyagokat használva, így népművészetben a giccs nem fordul elő.

Mikor kezdte el tanulmányozni a régi magyar mondavilágot?

–A magyar történelemmel Magyarországon találkoztam először, amikor iskolába jártam, és még inkább, mikor, 2000-ben elkezdtem édesanyám mellett kerámiázni. Ekkor kezdtem el mélyebben tanulmányozni a jelképeket, népi motívumokat, melyek egyre jobban megfogtak, és még inkább magaménak éreztem ezt a „világot”. Minél jobban elmélyedek e témakörben egy ember, annál több mindenre bukkan rá, és vallom, amíg élünk, addig újabb és újabb dolgot fedezünk fel, mert annyira gazdag ez a jelkép-és mondavilág. Ha a mai felgyorsult életben kissé megnyugszunk, lelki feltöltődést, erőt kapunk őseink hagyatékát tanulmányozva.

Csángó felmenők

Életrajzát olvasva több kérdés is felvetődött bennem. Mikor Erdélyből Magyarországra költöztek, akkor kezdett el magyarul tanulni. Mennyire nehéz nyelv a magyar, annak, aki románok által többségben élő településen töltötte gyermekkorát?

–Édesanyám Moldvában, Diószinben született, s így nagyon sokat tartózkodtam nagyszüleimnél. A csángó nyelvjárást és a magyar nyelvet ismertem, de magyarul írni-olvasni nem tudtam, mert román iskolába jártam. Magyarországon másfél év alatt képes voltam felzárkózni, hiszen a gyermekek fogékonyabbak, így gyorsabban tanulnak. S akkor már a szókincset is megismertem – nagyon megtetszett, és magaménak érzem a csodálatosan szép magyar nyelvet.

Több Erdélyből Magyarországra költözött magyar művész panaszkodott arra, hogy lerománozták. Művésznőt nem érte ilyen alpári, vagy tudatlanságból eredő kellemetlenség?

–Iskolatársaim néha lerománoztak, de elég gyorsan megmagyaráztam nekik, hogy nem csak itt élnek magyarok, hanem a határon túl is. Elég gyorsan beilleszkedtem az osztályba. Történelem órán tanultunk is Trianonról és tanárain nagyon kedvesek voltak velem. Tehát nem éreztem annak a súlyát, hogy kiközösítenének, mert Erdélyből jöttem át.

Szavaiból azt veszem ki, hogy erős egyéniség. Annak tartja magát?

–Alakulok, tanulok, és fejlesztem magam...Ha ez sugárzik ki belőlem, annak csak örülök, köszönöm!

Van egy közös kapcsolódási pontunk. A Franka Színkör. Bár én korábban, 1991-ben voltam az esztergomi ferenceseknél az egyik darab segédrendezője. Alina pedig később Madách Éváját és a Csíksomolyói passió Szűz Máriáját alakította. Nem gondolt arra, hogy színésznő lesz?

–Egy pillanatig sem. Sokáig sebész akartam lenni, mert egészségügyi osztályba jártam az Árpád-házi Szent Erzsébet Humán Szakközépiskolában, de elég gyorsan kiderült a házi gyakorlatok kapcsán, hogy ez nem az én életpályám. Majd a Jóisten akaratából édesanyámtól eltanultam a kerámiázás művészetének minden csínját-bínját. A mai napig tanulok, mert ez is egy olyan szakma, amit életünk végig tanuljuk.

Említette, hogy orvos szeretett volna lenni. A művész alkotásaival képes a lelket gyógyítani, vagy egyes esetekben rombolni?

–Nem légből kapott a mondás, hogy ép testben ép lélek. Valóban, ha a lélek egészséges, akkor a test is az. Akkor betegszünk meg, ha felborul a testi-lélek egyensúly. Ma is, ha valaki beteg, megvizsgálják, van-e valami lelki háttere a kórismének. Amennyiben olyan alkotásokkal vesszük körül magunkat, olyan zenéket hallgatunk, olyan könyveket olvasunk, melyekkel a lelkünket tápláljuk, akkor testünkkel megtaláljuk a harmóniát.

A gyógynövénytermesztő keramikus

Kertészeti tanulmányokkal rendelkezik. Ez azért eléggé távol áll a képzőművészettől.

–Nagyszüleim földművesek voltak, s nagymamámtól tanultam, ellestem tőle otthoni gyógymódokat – tehát miként kezelhetjük magunkat gyógynövény-kivonatokkal. Arra gondoltam, hogy miután valamelyest megtanultam az anyáról lányára szálló kerámiázást, még kéne olyat tanulnom, amihez nagy kedvem van, és ezért az egyetemen gyógynövénytermesztői szakirányt választottam.

Foglalkozik is ezzel? Kertjében vannak gyógynövények?

–Természetesen, melyeket saját célra felhasználok. Amennyiben lehetséges, ritkán szedek be gyógyszereket, inkább gyógynövényekkel orvoslom magam és gyerekeimet.

Köztudott, hogy édesanyját tartja mesterének, de hogy sikerült elérnie azt, hogy ne utánozza?

–Műveimben is felfedezhető a mester keze nyoma, mert édesanyámtól tanultam meg a technikai alapokat, és ugyanolyan anyagokkal dolgozunk. Viszont a témánk más, mert engem kezdetektől a magyar mondavilág jelképrendszere vonzott. Ez ragadatta meg lelkem, és ezt próbálok továbbadni. Édesanyám egy autentikus világban nőtt föl, míg én már nem, de azért beleláttam a régi hiteles falusi világba is, mert sokszor jártam Moldvába nagyszüleimhez. Édesanyámat nem is tudnám, nem is akarom utánozni; bár ugyanaz a mondanivalónk, de azt másként fejezzük ki.

Említette első önálló kiállítását. Egy tárlat kapcsán kinek a véleményére ad?

–Mivel itthon készítem a kerámiákat, így édesanyám mindig ellát tanácsokkal. Meghallgatom mások véleményét, s hála Istennek eddig nem hallottam negatív dolgokat munkáimról, inkább biztatást, hogy folytassam ezt a vonalat.. Jól esnek a pozitív visszajelzések. Próbálok ezen az úton haladni, és elképzeléseimet továbbvinni, technikai tudásom fejleszteni.

Grazban hogyan fogadták a magyar motívumos kerámiáit?

–Grazba egy erdélyi származású galériatulajdonos meghívására állítottunk ki. Sikere volt, sokan megtekintették.

Hogy néz ki a munkafolyamat? Első az ihlet, vagy az ötlet?

–Hirtelen jön egy intuíció, ötlet, vagy ösztönösen lelki szemeim előtt – bár a léleknek nincs szeme, ezt jól tudom – feltárul egy kép, és utána azon gondolkodom, hogy tudnám ezt megjeleníteni. Utána az asztalnál lerajzolom, hogy a kerámia kör alakú legyen, tulipános, vagy életfás –tehát a formai világot képzelem el. Majd a jelképeket, motívumokat elhelyezem az adott térben, vagy magán az agyaglapon. Ez a pozitív forma, amiből negatívát készítek, amit gipsszel leöntök. A gipsszel tudom megcsinálni újra a pozitívát, hogy csak egy héj legyen, mert ha tömör az agyag, akkor az égetésnél felrobbanhat. Ez egy elég hosszadalmas folyamat; jön a szárítás, mázazás, többszöri égetéssel való színrávétel. Raku technikát is szoktunk alkalmazni, földoxidokkal adunk nekik pluszban platinát.

Igaz, hogy a raku technikánál nem lehet tudni pontosan a végeredményt?

–Valóban; a rakuzás a kedvenc munkafázisom, mert a raku meglepetésként sokszor összeérleli a színeket, harmóniába hozza őket. A rakunak különböző módjai vannak. Aki foglalkozik vele, mind másként rakuzik.

Kiállításra, vagy megrendelőknak alkot?

–Amennyiben kiállításra hívnak meg, előre közlik a témát. Nemrég Mádon, a Szent Orbán-napokon volt édesanyámmal közös kiállításunk, ahol azt kérték, hogy a szőlőre és borra fókuszáljunk. Akkor az életfába belevittem a szőlőt. Hiszen a szőlő a régiek szerint az istenfafa is. Megrendelésre is dolgozom, vagy csak azért, hogy aki vásárolni szeretne, tudjon miből válogatni.

Meg lehet ebből élni?

–Nekem eddig sikerült. Édesanyámmal együtt dolgozom, és azért is végeztem el a Kertész-mérnöki Főiskolát, hogy ha úgy adódna „több lábon álljak”. Korábban barátnőmmel kerteket tartottunk fenn, kertészkedtünk. Itthon megtermesztjük meg a szükséges zöldségeket, fűszereket, gyógynövényeket, és használlataink is vannak. Egyelőre, hála Istennek, azt csinálhatom amit szeretek. Kérem a Jóisten segítségét, hogy folytassam hivatásomat, és fejlesszem munkásságomat, életemet.

Régen a mesterség apáról fiúra, anyáról lányára szállt. Nem kellett egyetemre járni, ha valaki fazekas akart lenni.

Sosem vetették a szemére, hogy autodidakta módon tanult, nem járt sem a kisképzőbe, sem az Iparművészetre?

–Azért abba gondoljunk bele, hogy régen a mesterség apáról fiúra, anyáról lányára szállt. Nem kellett ahhoz egyetemre járni. Erre most is van példa; Nádudvaron áll a Fazekasház, amit Fazekas Lajos, a népművészet mestere vezet, tőle tanultam korongozni. Családjuk 300 évre visszamenőleg fazekassággal foglalkozik. Édesanyám az Iparművészeti Főiskolán tanult, a mesterképzőt is elvégezte és még mindig tanul, állandóan kísérletezik az anyagokkal, formákkal, színekkel. Nap, mint nap mellette vagyok és együtt dolgozunk, segítjük egymást, így akarva, akaratlanul belém íródik sok minden amit édesanyám tud, sőt vannak saját kivitelezési ötleteim, fejlesztéseim.

Őseink hagyatéka

Írta: Medveczky Attila

2017. november 27. hétfő, 20:17 -

Két gyermek mellett mikor van ideje alkotásra?

–Kisfiam másodikos kisiskolás, kislányom még óvodás, így amíg nincsenek itthon, most már többet tudok dolgozni. Ha még kell dolgoznom egy órát, s már velem vannak itthon, akkor nagy szeretettel odajönnek hozzám a műhelybe, és anyagoznak. Jó kézügyességet örököltek, kisfiam nagyon szeret szőni is.

A szövés családi hagyomány?

–Nagymamámnak sokszor segédkeztem a szövőszéket felrakni, a szálakat behúzni a nyüstbe és a bordába– ez a munka nagy hozzáértést türelmet, figyelmet igényel.

A gyerekek büszkék édesanyjukra, nagymamájukra?

–Igen, ami nagyon jól esik nekünk.

Eddigi interjúiban többször kiemelte az alázatot. Mit értsünk a művészetben alázat alatt?

–Azt, hogy tiszteljük mesterünket, az agyagot, és alázattal tanuljunk. Elvonatkoztatva egónktól megengedjük magunknak azt, hogy elfogadjuk azt, amit akár a Jóisten ad a kezünkbe, akár a mesterünk akar megtanítani. Ha valaki fiatalon azt mondja, nem kell senkinek a tanácsa, csak magamra hallgatok, abból nem hiszem, hogy tanulhat.

Most éppen mi foglalkoztatja?

–Szeretnénk nem csak faliképeket készíteni, hanem használati tárgyakra is átvinni a magyar motívumokat. Régebben készítettem ilyen típusú tálakat, bortartókat, gyertya-mécsesstartókat. Olyan tárgyakat, melyek megszépítik környezetünket, s a rajtuk lévő jelképek boldogítják hétköznapijainkat.

Óseink hagyatéka

Írta: Medveczky Attila

2017. november 27. hétfő, 20:17 -

Medveczky Attila